gemeente Krimpenerwaard

Sport voor iedereen

Sportnota 2017-2021

Achtergrondfoto: Jazza (Jay Simmons)

Voorwoord

“Sport voor iedereen”

Iedereen die wil sporten, moet kunnen sporten. Wij willen het sporten stimuleren omdat het goed is voor lichaam, geest, sociale contacten en zo kan ik nog wel even doorgaan. Het draagt dus bij aan een samenleving waarin inwoners zich prettig voelen. Een samenleving waarin iedereen mee kan doen, jong of oud, met of zonder beperking. Ieder op zijn eigen manier.

Om deze doelstelling te bereiken, zijn de sportverenigingen van groot belang. Zij zorgen er met grote inzet en betrokkenheid van vrijwilligers voor dat er gesport kan worden. En om te kunnen sporten zijn er uiteraard accommodaties nodig.

Ons voornemen om een actief sportbeleid te ontwikkelen, willen wij met het aanbieden van deze sportnota een vliegende start geven.

De elf kernen van onze gemeente hebben een sterk ontwikkeld verenigingsleven waarbij de afspraken met de gemeente zeer uiteenlopen op het gebied van beleid en beheer. Hierin zijn harmonisatiemaatregelen noodzakelijk. Daarnaast hebben we te maken met veranderingen in onder andere de bevolkingssamenstelling, vraag en aanbod, de rol van de overheid en de manier van sporten. Deze factoren geven aanleiding voor het opstellen van een toekomstbestendig sportbeleid.

Het ontwikkelen van actief sportbeleid kunnen wij als gemeente natuurlijk niet alleen. Een intensieve samenwerking met onze sportpartners is hierbij cruciaal. Hierbij denken wij vanzelfsprekend aan alle bevlogen vrijwilligers en verenigingsbestuurders, aan de sporters zelf en de buurtsportcoaches. Wij denken ook aan extra verbindingen met scholen, bedrijven en zorg- en welzijnsorganisaties. Wij zijn ervan overtuigd dat samenwerking een waardevolle aanvulling oplevert op het sport- en beweegaanbod in onze gemeente. Door onze krachten te bundelen, kunnen zoveel mogelijk inwoners meedoen!

namens burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard

Lavinja Sleeuwenhoek
wethouder

Inhoud

Voorwoord **3**

Inhoud **4**

Samenvatting **5**

1. Inleiding **6**
1.1. Aanleiding 6
1.2. Leeswijzer 6

2. Doelstellingen **7**
2.1. Sport voor iedereen 7
2.2. Subdoelstellingen 7
2.3. Effectindicatoren 7
2.4. Financiële consequenties 8

3. De opstelling **9**
3.1. Inleiding 9
3.2. Buurtsportcoach 9
3.3. Commerciële en ongebonden sport 10
3.4. Verenigingsondersteuning 10
3.5. Evenementen 10

4. Het veld **12**
4.1. Inleiding 12
4.2. Eigendom en nieuwe initiatieven 12
4.3. Capaciteit en benutting 13
4.4. Multifunctionaliteit en openbare ruimte 14

5. De spelregels **16**
5.1. Inleiding 16
5.2. Exploitatie en beheer 16
5.3. Tarieven en subsidies 17

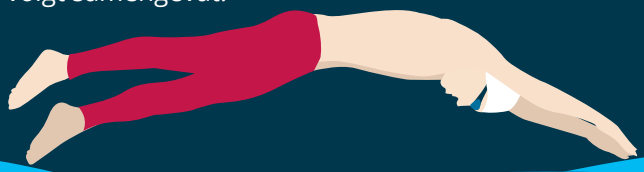
6. Het wedstrijdschema **20**
6.1. Op thema 20
6.2. Chronologisch 21

Bijlagen **22**
1. Financiële context 22
2. Procedure 22
3. Harmonisatieopgave accommodaties 23

Samenvatting

HET WEDSTRIJDSCHEMA - SPORT VOOR IEDEREEN

De gemeente Krimpenerwaard wil dat al haar inwoners voldoende bewegen en elkaar daarbij ontmoeten. Daarbij staan we samen voor de uitdaging om voor de hele gemeente een samenhangend sportbeleid te ontwikkelen. De beleidsvoornemens uit de sportnota 'Sport voor iedereen' 2017-2021 zijn als volgt samengevat.

1 DE OPSTELLING

- Uitvoeringsprogramma buurtsportcoach
- Accentverschuiving beleidsregels activiteitensubsidies
- Criteria verenigingsvitaliteit
- Waarborgen Sportgala Krimpenerwaard

2 HET VELD

- Ontbrekende afspraken maken en vastleggen
- Onevenredig afwijkende afspraken harmoniseren
- Aandacht voor ongebonden sport in openbare ruimte
- Openstellen sportparken voor niet-leden vereniging
- Opstellen nota speelruimtebeleid

3 DE SPELREGELS

- Vaststellen integraal beleidskader voor eigendom, nieuwe initiatieven, capaciteit, benutting, exploitatie en beheer
- Verzelfstandigen buitensportbeheertaken
- Meerjarenonderhouds- en investeringsplannen actualiseren
- Voordracht verenigingen voor reclameborden in de binnensport
- Onderzoek exploitatievorm binnensportbeheer
- Evaluatie exploitatieopdracht De Hofstee
- 't Wilgerak verzelfstandigen, beheervorm openluchtbaden stroomlijnen
- Eerste harmonisatie accommodatietarieven (binnensport)
- Oriëntatie kostprijzen en regionale tarieven sportaccommodaties
- Tweede harmonisatie accommodatie-tarieven
- Wijziging verhouding exploitatiesubsidies – activiteitensubsidies
- Stimuleren behalen zwemdiploma's

MEER WETEN?

Een uitgebreide toelichting vindt u in de sportnota **'Sport voor iedereen' 2017-2021**.

1. Inleiding

1.1. AANLEIDING

Twee jaar na het ontstaan van onze gemeente staan we op sportgebied voor verschillende uitdagingen die wij met elkaar willen aangaan. Als gevolg van de herindeling zijn er tussen de kernen verschillen in beleid en beheer ontstaan. Met deze sportnota geven wij aan welke verschillen dit zijn en in welke richting harmonisatie zal plaatsvinden.

Sporten en bewegen is een belangrijk onderdeel in onze samenleving dat Krimpenerwaard ondersteunt door de inzet van onder andere voorzieningen, verenigingsondersteuning en sportstimulering. In ons collegewerkprogramma benadrukken wij het belang van het met elkaar zorgen voor het behouden en versterken van een gezonde samenleving waarin inwoners zich prettig voelen. In onze samenleving staan we naast elkaar, zorgen we voor elkaar en doet iedereen mee. Meedoen kan op vele manieren; met werk, dagbesteding, educatie, culturele activiteiten, vrijwilligerswerk en ook met sporten en bewegen. Mede met de inzet van sport willen wij de leefomgeving versterken. De redenen waarom we dit doen, wat wij daarmee willen bereiken en welke middelen wij daarvoor inzetten, zijn in deze sportnota uiteengezet.

Vooral het aanbod van de sportvoorzieningen draagt bij aan ontmoeting en daarmee aan de leefbaarheid in de buurten. Vitale verenigingen spelen hierin een belangrijke rol. Via de verenigingen en de buurtsportcoach moet een aantrekkelijk en breed sportaanbod het mogelijk maken dat meer inwoners zich aangetrokken voelen om voldoende te bewegen. Bewegen past immers bij een gezonde leefstijl.

We hebben daarbij te maken met de wereld om ons heen die continue verandert. Het sportbeleid verandert mee. Denk hierbij aan de toename van sport en bewegen buiten het verenigingsleven en de vergrijzing. Ook groeit het besef dat sport een meerwaarde heeft als verbinder en als middel om andere doelen te bereiken. Zoals bijvoorbeeld de uitbreiding van gemeentetaken op het gebied van zorg voor de gemeenschap. Deze nota laat zien wat onze gemeente de komende jaren wil doen met en voor de sport.

1.2. LEESWIJZER

De hoofd- en subdoelstellingen van het sportbeleid zijn in hoofdstuk 2 opgenomen. De doelstellingen zijn gecategoriseerd naar de volgende thema's:

* hoofdstuk 3 de opstelling;
* hoofdstuk 4 het veld;
* hoofdstuk 5 de spelregels.

Per thema zijn vervolgens de bijbehorende beleidsvoornemens uitgewerkt en in de kantlijn voorzien van een volgnummer. In hoofdstuk 6, "het wedstrijdschema", zijn alle beleidsvoornemens samengevat op volgnummer en prioritering.

In de bijlagen is achtergrondinformatie opgenomen zoals een toelichting op de procedure die voor de totstandkoming van de sportnota is gevolgd.

2. Doelstellingen

2.1. SPORT VOOR IEDEREEN

De titel van deze sportnota is: "Sport voor iedereen". Dit motto hebben wij vertaald in de volgende hoofddoelstelling.

De gemeente Krimpenerwaard wil dat al haar inwoners voldoende bewegen en elkaar daarbij ontmoeten. Uit alle lagen van de bevolking voelen onze inwoners zich daartoe aangetrokken door een optimaal samenspel van sportvoorzieningen, maatschappelijke organisaties en beweegprogramma's.

2.2. SUBDOELSTELLINGEN

De hoofddoelstelling is, met sport als metafoor in gedachten, onderverdeeld in drie thema's : *"de opstelling"* (onze maatschappelijke partners/spelers), *"het veld"* (voorzieningen, velden en accommodaties) en *"de spelregels"* (de regels waarlangs we de gemeentelijke inzet vormgeven). Hieronder geven we aan hoe wij in deze thema's wil acteren.

a. *De opstelling*
   De gemeente faciliteert het samenspel van de maatschappelijke organisaties voor een passend aanbod van beweegprogramma's.
b. *Het veld*
   De gemeente biedt laagdrempelig toegang tot basissportvoorzieningen en ziet toe op een efficiënt gebruik en beheer. Dit naast sportvoorzieningen in de openbare ruimte, van verenigingen en commerciële aanbieders.
c. *De spelregels*
   De gemeente is transparant over wat zij in sport en bewegen investeert en wat zij hiervoor terugverwacht.

2.3. EFFECTINDICATOREN

Kengetallen van de GGD Hollands Midden geven een indicatie van de mate waarin onze inwoners bewegen. Voor jongeren van 11 tot en met 18 jaar geldt dat zij voldoende bewegen als zij in een week elke dag minimaal één uur hebben besteed aan lopen/fietsen van en naar school, gymmen op school, sporten bij een sportvereniging en/of sporten buiten een sportvereniging om. Volwassenen en ouderen bewegen voldoende als zij vijf of meer dagen per week minstens een half uur per dag matig actief bewegen. Voor volwassenen tot 55 jaar gelden strengere eisen dan voor 55-plussers. Aan deze richtlijnen werd bij ons in 2012-2013 als volgt voldaan.

Voldoende bewegen, kengetallen 2012-2013

Categorie	Ouderkerk	Vlist	Bergambacht	Nederlek	Schoonhoven	Hollands Midden
11 tot en met 18[1]	18%	22%	22%	14%	15%	17%
19 en ouder[2]	60%	65%	67%	68%	68%	68%

Bron: GGD Hollands Midden

Deze kengetallen worden geactualiseerd in 2017 en 2021.

De doelstellingen en actiepunten van ons sportbeleid zijn erop gericht om samen met onze verenigingen en overige maatschappelijke organisaties de beoefening van sport en bewegen te laten stijgen. Wij streven daarbij naar de volgende waarden.

Voldoende bewegen, streefwaarden 2021

Leeftijdscategorie	Krimpenerwaard
11 tot en met 18	22%
19 en ouder	68%

Het ambitieniveau en de keuze van de streefwaarden is mede ingegeven door haalbaarheid onder jongeren en de verwachte toename in het aantal senioren (vergrijzing). Vergrijzing leidt tot een natuurlijke daling

1 Bron: Gezondheidspeiling Jongeren, GGD Hollands Midden (onderzoek door middel van digitale vragenlijsten onder scholieren van 11 t/m 18 jaar in het regulier voortgezet onderwijs, 2013)

2 Gezondheidspeiling Volwassenen en ouderen, GGD Hollands Midden (onderzoek door middel van digitale of schriftelijke vragenlijsten onder zelfstandig wonende inwoners van 19 jaar en ouder, 2012)

Niet in iedere gemeente was het grootschalig beheer of de vervanging van sportvelden (kunstgrasvelden/tennisbanen) opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan van de gemeente of was hier met een structurele subsidie in voorzien. Hierdoor zijn in het verleden regelmatig incidentele uitgaven voor het realiseren en/of renoveren van voorzieningen gedaan die niet structureel in de begroting zijn opgenomen. Dit betekent dat de begroting nu geen rekening houdt met de kosten van renovaties die in de toekomst zeker benodigd zijn, zoals bijvoorbeeld de vervangingen van kunstgras toplagen. Op deze kosten willen we nu wel anticiperen. In deze nota zijn hiervoor de kaders en uitgangspunten opgenomen. Dit betekent dat we in de instandhouding van onze sportaccommodaties structureel in plaats van incidenteel gaan voorzien. De kosten van eenmalige investeringsbijdragen nemen hierdoor af; die van de sportbegroting toe.

van de beoefening van sport en beweging onder volwassenen en senioren.

2.4. FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Omdat de financiële consequenties van vooral de benodigde harmonisaties in dit stadium nog niet volledig te overzien zijn, is voor de actiepunten geen dekkingsvoorstel gedaan. Het vaststellen van de sportnota leidt daarmee niet automatisch tot realisatie van de actiepunten. De acties, gevolgen en dekking worden per onderwerp nader uitgewerkt. Wij streven met de voorgestelde harmonisatiemaatregelen naar zoveel mogelijk transparantie en rechtsgelijkheid per tak van sport en een structureel budgettair neutrale invoering. In de overgangsfase zal wellicht afbouw- en incidenteel geld nodig zijn.

3. De opstelling

3.1. INLEIDING

Sport bezorgt niet alleen de talrijke sporters en toeschouwers veel plezier, het levert bovendien een substantiële bijdrage aan de gezondheid, sociale cohesie en het algehele welzijn van de inwoners. Sport en evenementen hebben een brede uitstraling naar de omgeving die gebruikt kunnen worden in onze gebiedspromotie. De grote maatschappelijke waarde van sport maakt het zinvol om zowel via het accommodatieaanbod als de sportstimulering te blijven investeren in een zo hoog mogelijke sportparticipatie.
In beleidsmatig opzicht willen we dat sport meer wordt ingezet als middel voor bijvoorbeeld een gezonde leefstijl (gezondheid), ontmoeting, leefbaarheid in wijken en buurten (Wmo) en de ontwikkeling van kinderen (onderwijs). We willen daarom met verenigingen en het onderwijsveld in gesprek over de sportstimuleringsbehoeften en daar met de doorontwikkeling van de Buurtsportcoach gezamenlijk invulling aan geven. Ook nieuwe partners zoals het bedrijfsleven, jeugd- en welzijnsorganisaties en zorginstellingen doen hun intrede. Dit laat onverlet dat ook de primaire waarde van sport, waarbij sport het doel op zich vormt, van belang blijft. Sportverenigingen blijven rekenen op onze steun om hun leden in staat te stellen hun geliefde sport te beoefenen en langs deze weg te participeren in de maatschappij.

"De opstelling" is als metafoor gebruikt voor alle actoren die hier naast de gemeente bij betrokken zijn.

3.2. BUURTSPORTCOACH

De buurtsportcoach heeft een combinatiefunctie waarbij hij sport- en beweegaanbod in de buurt/ wijk organiseert en zich kan richten op alle leeftijdsgroepen. Hij maakt een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders. Vanuit het rijk wordt een structurele decentralisatie-uitkering via het gemeentefonds beschikbaar gesteld van 40% van de loonkosten van de combinatiefunctionarissen. De resterende 60% dient door cofinanciering tot stand te komen, die de gemeente samen met marktpartijen moet organiseren. In Krimpenerwaard streven we voor de buurtsportcoach een formatie van 10,2 fte na. Daarbij zien wij kansen in meer lokaal maatwerk en het beter aan laten sluiten van het lokale sport- en beweegaanbod op de vraag. Zo krijgen mensen meer mogelijkheden om te sporten en bewegen in hun eigen leefomgeving. Uiteindelijk leidt dat tot meer sportdeelname en tot een gezonde en actieve leefstijl. Het is hierbij belangrijk dat er lokaal meer slimme en kansrijke verbindingen tot stand komen tussen de (commerciële) sport- en beweegaanbieders, scholen, kinderopvang, zorg- en welzijnsinstellingen en het bedrijfsleven. Deze verbindingen kunnen nieuw zijn of voortborduren op bestaande vormen van samenwerking.

De mogelijkheden die wij hebben voor het inzetten van buurtsportcoaches kunnen beter benut worden. Met ons besluit[3] om één organisatie aan te stellen die de integrale verantwoordelijkheid over de buurtsportcoachregeling draagt, worden zowel de invulling, coördinatie als verantwoording beter geborgd.

O.1 Eén van de eerste werkzaamheden die wordt opgepakt, is het opstellen van het uitvoeringsprogramma voor de buurtsportcoach voor de jaren 2017, 2018 en 2019. Voor deze periode is de formatie van 10,2 fte gefinancierd. Daarna dient de voortzetting nader te worden bezien. In samenspraak met de gemeente wordt daarin bepaald welke bestaande projecten gecontinueerd worden en welke nieuwe projecten worden gestart. Een voorbeeld hiervan is dat wij extra willen inzetten op het stimuleren van het behalen van zwemdiploma's voor kinderen. Het beleidskader voor het uitvoeringsprogramma wordt gevormd door deze sportnota.

Naast het voortzetten van onze deelname aan het jeugdsportfonds[4] willen wij met de buurtsportcoach nieuwe accenten leggen op de doelgroepen die zich aandienen vanuit de nieuwe gemeentetaken. Het gaat hierbij om taken op het gebied van jeugdzorg, werk en zorg voor ouderen en van chronisch zieken evenals vanuit bestaand Wmo-beleid.

Dit betekent dat sport onderdeel wil uitmaken van het samenspel met het sociaal domein, de gezondheidszorg en jeugd- en jongerenwerk.

Binnen de domeinen Wmo, Jeugd, Werk en Inkomen gebeurt al veel op het gebied van samenwerking. Bijvoorbeeld het inzetten van sport en bewegen als belangrijke tools om de individuele lifestyle te veranderen, zodat een betere aansluiting ontstaat met de samenleving. Sport en bewegen kan een positieve bijdrage leveren aan het participeren en re-integreren van inwoners. Dit soort verbindingen willen we de

3 Collegebesluit buurtsportcoach van 4 oktober 2016 waarin college akkoord gaat met de richting om de deelname aan het Programma Sport en Bewegen in de Buurt/ Brede Impuls combinatiefuncties voort te zetten en de coördinatie van de bijbehorende taken onder te brengen bij een nog te bepalen bestaande (lokale) uitvoeringspartner.

4 Het Jeugdsportfonds betaalt de contributie en in bepaalde gevallen de sportattributen voor kinderen en jongeren uit gezinnen waar onvoldoende geld is om lid te worden van een sportvereniging.

komende jaren uitbouwen. Het leggen van verbindingen met onderwijs-, zorg- en welzijnsinstellingen maar zeker ook de bestaande sportaanbieders is ook onderwerp van het uitvoeringsprogramma buurtsportcoach.

3.3. COMMERCIËLE EN ONGEBONDEN SPORT

Het aandeel van de Nederlandse bevolking dat minstens twaalf keer per jaar sport, lijkt af te nemen blijkens de ontwikkeling tussen 2012 en 2014[5]. In deze periode is alleen het aandeel dat sport beoefent via een fitnesscentrum of commerciële sportaanbieder gelijk gebleven. De afname van de deelname aan de klassieke verenigingssporten is landelijk al langer zichtbaar[6], maar de verenigingssport bevat nog steeds ruim 30% van alle sportbeoefenaren. Het aandeel van individuele of ongeorganiseerde sportbeoefening is 46% en dat van zelfgeorganiseerde groepen 36%[7]. Deze gegevens wijzen op het belang van de beoefenaren van ongebonden sport.

Met ongebonden sport bedoelen we sport- en bewegingsvormen die individueel of ad hoc georganiseerd worden beoefend met weinig andere verplichtingen. Hieronder verstaan wij onder andere wandelen, (toer) fietsen, hardlopen, zwemmen, fitness, skaten, kanoën en schaatsen op natuurijs. Een deel vindt plaats bij commerciële sportaanbieders die op eigen wijze hun klanten werven en binden en daarmee bijdragen aan de Krimpenerwaardse sportparticipatie. Hoewel ongebonden sport zich grotendeels aan de gemeentelijke invloedssfeer onttrekt, maken wij dit wel mede mogelijk via de toegankelijkheid en ingebruikgave van onze sportaccommodaties en de inrichting van de openbare ruimte. Onze beleidsvoornemens hierover zijn opgenomen in paragraaf 4.4.

3.4. VERENIGINGSONDERSTEUNING

Gezien het belang van de verenigingssport voor onze gemeente in het algemeen en onze kernen in het bijzonder, beschouwen wij de verenigingen als belangrijke schakel in het laagdrempelig faciliteren van sport en bewegen.

O.2 Onze verenigingsondersteuning verloopt nu voor het overgrote deel via incidentele en structurele bijdragen aan hun huisvestingsbehoeften. Dit gegeven zal niet direct veranderen. Wel willen wij een accentverschuiving van faciliteren naar activeren aanbrengen. Omdat het hier om een beperkte hoeveelheid subsidie gaat, is de verschuiving beperkt. De inhoud wordt dan meer leidend. Daarnaast ontstaat meer ruimte voor nieuwe of andere initiatieven. Als onderdeel van de beleidsregels voor activiteitensubsidies streven we naar stimulering van verenigingssamenwerking met en medegebruik door bewegingsonderwijs, zorgverleners, buurtsport, ongebonden en individuele sport.

O.3 De vitaliteit van verenigingen bepaalt in hoge mate hun bestaansrecht en hun vermogen om meer maatschappelijke doelen te dienen dan alleen de sportbeoefening van hun leden. Verenigingen die activiteiten voor niet-leden organiseren en met andere organisaties samenwerken, dragen meer aan maatschappelijke doelen bij dan alleen de sportbeoefening van hun leden. Dit is illustratief voor hun vitaliteit. De aspecten van de verenigingsvitaliteit, willen wij benoemen, toetsen en deels als criteria voor het toekennen van toekomstige activiteitensubsidies hanteren.

Ter ondersteuning van de vrijwilligersinzet in het algemeen willen wij een vrijwilligerspas invoeren en een waarderings- en ondersteuningsbeleid voor vrijwilligers opstellen[8].

3.5. EVENEMENTEN

Naast sportbeoefening dragen ook evenementen bij aan de leefbaarheid van de kernen en de aantrekkelijke uitstraling van ons gebied. Wij denken aan evenementen die aansluiten bij ons profiel en onze keuzes in deze sportnota. Voor de hand ligt dan ook om te streven naar evenementen met nauwe betrokkenheid van de buurtsportcoach en verenigingen. Verder geven we de voorkeur aan evenementen met het grootste lokale en/of regionale draagvlak in zowel organisatie als deelnemers zodat deze optimaal kunnen fungeren

---

5 2012: 73% - 2014: 70% (6 jaar en ouder). Bron: SCP/CBS (vto'12; vto'14), zie "Sport en cultuur, patronen in belangstelling en beoefening" SCP, oktober 2016.

6 Indien de ledentallen van de sportbonden in 2005 en 2015 gecorrigeerd voor de bevolkingsomvang met elkaar worden vergeleken dan blijkt dat ondanks de sterke groei van voetbal (+10%) en hockey (+ 30%) het aandeel van de bevolking dat lid is van een buitensportbond (voetbal, hockey, tennis, korfbal, handbal, wielrennen, honk- en softbal, schaatsen) 3,5% is afgenomen. Voor binnensport (gymnastiek, volleybal, badminton, basketbal en tafeltennis) is de afname 8%. Bron: NOC*NSF.

7 Bron: SCP/CBS (vto'12; vto'14), zie "Sport en cultuur, patronen in belangstelling en beoefening" SCP, oktober 2016. Het totaal is groter dan 100% omdat meer dan één antwoord mogelijk was.

8 Dit beleidsvoornemen geldt niet alleen voor de sport maar voor vrijwilligers in alle sectoren. De uitwerking van dit voornemen valt buiten het kader van de sportnota.

als ontmoetingsplek en bindingsplaats voor zowel onze gebonden en ongebonden sporters als hun toeschouwers.

De activiteiten die worden ondernomen in het kader van onder andere de Waardse Sportspelen en de Sportfair zien wij dan ook graag uitgroeien naar integraal gemeentebreed gedragen evenementen waarbij buurtsportcoach, sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties succesvol samenwerken. De invulling hiervan vindt plaats in het uitvoeringsprogramma van de buurtsportcoach.

0.4 Daarnaast willen we als gemeente bijdragen aan de organisatie van een jaarlijks sportgala waar aandacht wordt besteed aan de geleverde prestaties van sporters, vrijwilligers en sponsoren door het uitreiken van sportprijzen. Hierin zoeken wij de samenwerking met het bestaande initiatief van de Rabobank. Voor het huldigen van topsportkampioenen geldt overigens een afzonderlijke protocol dat in 2016 door ons college is vastgesteld[9].

Talentontwikkeling en topsport vloeien van nature voort uit de breedtesport en worden vanuit die optiek ondersteund. Door deel te nemen in een samenwerkingsverband voor de organisatie van een sportgala en aandacht te schenken aan opmerkelijke sportprestaties willen we het belang van talentvolle sporters en verenigingen met sportieve ambities onderstrepen. Op die manier beogen we de sportparticipatie van per definitie talentvolle, maar gezien hun leeftijd (vanaf 10 jaar) voor sportuitval kwetsbare, jongeren te bevorderen. De icoonwerking van topsporters en talentvolle leeftijdsgenoten trekt nieuwe jeugdleden aan en versterkt de verenigingen.

9 "Richtlijnen waarderingsinstrument voor sport-, kunst- en cultuurtalenten en jubilea verenigingen", behorende bij de beleidsregel Krimpenerwaardspeld.

4. Het veld

4.1. INLEIDING

Het veld is als metafoor gebruikt voor het geheel aan openbare sportvoorzieningen. Onderwerpen die in dit sportaccommodatiebeleid aan bod komen, zijn onder andere:

- eigendom en nieuwe initiatieven;
- capaciteit en benutting;
- multifunctionaliteit en openbare ruimte.

In 2016 heeft er een inventarisatie en analyse plaatsgevonden van de eigendoms-, beheer- en exploitatiesituatie van de openbare sportaccommodaties in onze gemeente. Hieruit is onder andere gebleken dat in het verleden onvoldoende afspraken zijn gemaakt en/of vastgelegd voor het gebruik van diverse accommodaties in de voorliggende gemeenten. Voor andere accommodaties geldt dat de afspraken aanzienlijk kunnen verschillen, soms ook voor overeenkomstige takken van sport.

Wij beogen daarom eerst de benodigde afspraken te maken en vast te leggen in die situaties waar die nu ontbreken; dit is in zichzelf al een omvangrijke klus. Vervolgens willen wij de eigendoms-, beheer- en exploitatiesituatie harmoniseren zodat voor al onze inwoners per tak van sport zoveel mogelijk overeenkomstige afspraken gelden. Vanuit het kernenbeleid en de toekomstgerichte omgevingsvisie kunnen er goede redenen zijn om - als de leefbaarheid in het geding komt - per tak van sport alsnog verschillen tussen kernen te laten bestaan. Daar waar bepaalde takken van sport per kern meer of minder ondersteuning nodig hebben, willen wij dit via het subsidiebeleid effectueren. Onze uitgangspunten voor het veld gelden daarom voor alle openbare sportaccommodaties in onze gemeente.

4.2. EIGENDOM EN NIEUWE INITIATIEVEN

Evenals vele andere gemeenten in Nederland doen zich verschillen voor in de wijze waarop wij takken van sport faciliteren en al dan niet in eigendom hebben. Naast het in het primair onderwijs verplichte sport en bewegen worden door ons bepaalde takken van sport als vrijetijdsbesteding wel en andere takken van sport niet structureel financieel ondersteund. Takken van sport die wij structureel financieel ondersteunen, worden beoefend in zogenaamde gemeenteaccommodaties. Takken van sport die wij niet structureel financieel ondersteunen, worden beoefend in niet-gemeenteaccommodaties. Hierbij maken wij onderscheid in verenigingsaccommodaties en commerciële accommodaties.

Gemeenteaccommodaties

Voor gemeenteaccommodaties geldt dat deze niet-kostendekkend en dus met substantiële en structurele gemeentesubsidie in stand gehouden en gebruikt worden door lokale verenigingen en andere samenwerkingsverbanden zonder winstoogmerk voor takken van sport die:

- in de historie van Krimpenerwaard grotendeels door de gemeente zijn gefaciliteerd;
- zonder gemeentelijke steun niet laagdrempelig kunnen worden gefaciliteerd;
- gericht zijn op lichamelijke activiteiten die door mensen worden ondernomen;
- in Krimpenerwaard worden beoefend door overwegend Krimpenerwaardse inwoners;
- door zoveel mensen vanuit meerdere leeftijdscategorieën wordt ondernomen dat de gewenste capaciteit efficiënt en al dan niet multifunctioneel wordt benut.

Op grond van deze criteria willen wij in de toekomst het volgende tot de gemeenteaccommodaties rekenen.

- Binnensport: alle standaard binnensportaccommodaties die geschikt zijn voor onderwijsgebruik en daarbuiten eveneens voor verenigingsgebruik en individueel gebruik;
- Buitensport: voetbalaccommodaties en enkele multifunctionele rondbanen voor onder andere atletiek en/of schaatsen/skeeleren;
- Zwemmen: alle zwembaden waarin school- en verenigingszwemmen plaatsvinden.

Van gemeenteaccommodaties worden door of namens de gemeente de zogenaamde basisvoorzieningen gerealiseerd en in stand gehouden zoals de velden, was- en kleedruimten, verlichting (voor zover noodzakelijk), toegangswegen, hekwerken, groenvoorzieningen, et cetera. Dit betekent dat zowel de realisatie als de exploitatie, het beheer en toekomstige renovaties voor rekening van de gemeente komen waarbij de kosten slechts deels aan de gebruikers worden doorbelast. Clubhuizen worden niet tot deze basisvoorzieningen gerekend. Voor een nader inzicht in de voorzieningen die wel en niet tot de basisvoorzieningen worden gerekend, wordt een demarcatielijst gehanteerd.

Niet-gemeenteaccommodaties

Sportvoorzieningen die niet onder de gemeenteaccommodaties of basisvoorzieningen behoren, dragen ook bij aan de leefbaarheid van onze kernen in Krimpenerwaard. Wij stimuleren de aanwezigheid van deze voorzieningen en waar mogelijk en gewenst leveren wij eenmalige bijdragen aan initiatieven.

De initiatiefnemers zijn echter in beginsel financieel op zichzelf aangewezen omdat hun tak van sport niet per definitie een:

- noodzakelijke uitbreiding van ons gesubsidieerde aanbod is (zoals bijvoorbeeld golf);
- structurele subsidie behoeft om laagdrempelig beoefend te kunnen worden (zoals bijvoorbeeld tennis);
- groot aantal Krimpenerwaardse beoefenaren kent.

Voor tennis geldt dat deze sport in Krimpenerwaard veel beoefend wordt maar daarvoor niet per definitie structureel subsidie behoeft. Veel tennisaccommodaties in Nederland zijn dan ook zelfstandig of zelfs commercieel. Ook in Krimpenerwaard verschilt de mate van ondersteuning; het eigendom is vaak al privaat, waarbij de gemeente al dan niet nog een jaarlijkse onderhoudsbijdrage levert. Dit willen wij nu harmoniseren door tennis als niet-gemeenteaccommodatie te benoemen en de onderhoudsbijdragen te herzien.

Naast het clubhuis dienen dan ook alle overige voorzieningen die zich op niet-gemeenteaccommodaties bevinden, verenigingseigendom te zijn of tenminste tegen kostprijs van de gemeente te worden gebruikt. Waar de grondeigendom bij de gemeente ligt, wordt een recht van opstal/erfpacht gevestigd. In de vergoeding daarvoor (canon) kan de gemeente een eenmalige bijdrage tot uitdrukking brengen. Deze - eenmalige - bijdragen aan initiatieven en overige uitzonderingen waren en blijven voorbehouden aan besluitvorming door de raad.

Hockey en turnen[10] vormen als verenigingsaccommodatie een uitzondering op de bovenstaande beleidsuitgangspunten. De accommodaties van hockeyvereniging SMHC en gymnastiekvereniging KDO Lekkerkerk zijn in het verleden door de gemeente structureel (mede) gefaciliteerd om deze sporten in onze gemeente mogelijk te maken. Dit is reden voor ons om nog jaarlijks aan hen bij te dragen ter ondersteuning van hun onderhouds- en/of exploitatiekosten. Gezien het verleden, de uitstraling naar de omgeving, het belang en de omvang van deze sporten voor onze gemeenschap willen wij deze structurele bijdrage bij uitzondering in stand houden. De status van niet-gemeenteaccommodatie betekent dat we turnen en hockey daarnaast geen structurele bijdragen leveren aan de instandhouding en/of uitbreiding van deze accommodaties.

V.1 De voor het eigendom, huur en gebruikgave benodigde afspraken die nu ontbreken, zullen we op basis van deze gestelde uitgangspunten alsnog vastleggen.

V.2 Overeenkomsten die sterk van elkaar afwijken worden daarna, afhankelijk van opzegtermijnen, geharmoniseerd. De harmonisatie heeft niet tot doel om verenigingen en/of andere georganiseerde gebruikersgroepen op te heffen maar kan op voorhand evenmin worden uitgesloten. Ter voorkoming hiervan zal waar nodig een overgangsregeling getroffen worden.

In de bijlagen is een overzicht opgenomen van de betreffende verenigingen en afspraken.

Voor 16 sportaccommodaties moeten de benodigde overeenkomsten worden aangevuld. In veel van deze gevallen ontbreekt (de archivering van) een recht van opstal/erfpacht. Het gaat hierbij om situaties waarbij de gemeente eigenaar is van de ondergrond en een vereniging of stichting eigenaar van de velden of opstallen. Indien hiervoor niets is geregeld, is bij natrekking alles wat op ondergrond van de gemeente staat ook van de gemeente.

4.3. CAPACITEIT EN BENUTTING

Voor de wijze waarop wij de beschikbare capaciteit van de gemeenteaccommodaties verdelen, in stand houden, uitbreiden of inkrimpen, hanteren wij de volgende uitgangspunten.

Algemeen

Het uitrustingsniveau van de basisvoorzieningen is sober; verlichting en kunstgras worden pas tot de gemeentevoorzieningen gerekend indien de capaciteitsbenutting hier structureel en conform de planningsnormen van NOC*NSF en VNG aanleiding toe geeft. De keuze om de capaciteit van basisvoorzieningen te realiseren, uit te breiden of in te krimpen wordt niet alleen bepaald op basis van de planningsnormen; tevens wordt rekening gehouden met:

- de spreiding, capaciteit en benutting van overeenkomstige voorzieningen in de kern, gemeente en regio;
- de meerjarenontwikkeling van zowel de kern en de gemeente als de gebruikers en de tak van sport.

10 Onder turnen worden in dit verband verstaan vooral prestatiegerichte activiteiten verstaan die beoefend worden in een specifieke monofunctionele accommodatie met een grotendeels vaste opstelling van toestellen. Dit in tegenstelling tot het meer generieke gymnastiek dat ook vanuit multifunctionele binnensportaccommodaties kan worden beoefend.

Accommodaties die volgens deze normen niet volledig worden benut, kunnen daarnaast in gebruik gegeven worden aan andere organisaties.

Voor het inroosteren van de gemeenteaccommodaties geldt als algemene stelregel dat kerngebonden en lokaal gebruik voorgaat op niet-kerngebonden, respectievelijk niet-lokaal gebruik. Verder gaat structureel gebruik voor op incidenteel gebruik. Structureel gebruik wordt aan het begin van ieder schooljaar ingeroosterd. Voor de binnensport, zwemsport en buitensport geldt verder de volgende prioritering.

Binnensport

Vanuit de verplichting om sport en bewegen in het primair onderwijs te faciliteren, wordt het structurele gebruik van de betreffende instellingen per schooljaar als eerste ingeroosterd. De tweede en derde prioriteit hebben, op basis van het totale aantal jeugdleden, de lokale binnensport-, respectievelijk buitensportverenigingen. Al het mogelijke andere gebruik wordt eveneens geprioriteerd zodat de binnensportcapaciteit optimaal kan worden benut en alle potentiële gebruikers weten wat hun roosterrechten zijn.

De voorgaande beleidsuitgangspunten voor de eigendom, capaciteit en benutting van accommodaties vormen een aanzet voor het kader waaraan nieuwe initiatieven worden getoetst en waarbinnen ontbrekende en afwijkende afspraken worden gemaakt, respectievelijk geharmoniseerd. Deze aanzet wordt verder uitgewerkt in een integraal beleidskader voor eigendom, nieuwe initiatieven, capaciteit, benutting, exploitatie en beheer. Hierop wordt in hoofdstuk 5 nader ingegaan.

Zwemsport

Voor prioritering van het zwembadgebruik gelden de voorwaarden zoals die met de diverse zwembadexploitanten zijn overeengekomen. Over het algemeen geldt dat de grootste bezoekgroep de meeste rechten geniet, waarbij rekening wordt gehouden met de dag en het tijdstip. Voor verenigingszwemmen geldt verder dezelfde prioritering als voor de binnensport.

Buitensport

Verenigingen die op de betreffende buitensportaccommodatie hun clubhuis hebben, gelden als structurele gebruiker en hebben de hoogste prioriteit bij het vaststellen van het gebruiksrooster. Al het mogelijke andere gebruik wordt eveneens geprioriteerd zodat ook de buitensportcapaciteit optimaal kan worden benut en alle potentiële gebruikers weten wat hun roosterrechten zijn.

4.4. MULTIFUNCTIONALITEIT EN OPENBARE RUIMTE

V.3 Waar de deelname aan de verenigingssport licht afneemt[11], neemt het belang van ongebonden sport toe. Dit is mede mogelijk dankzij de algehele bewustwording van de noodzaak om voldoende te bewegen, technologische ontwikkelingen, commerciële initiatieven en alternatieve vormen van verenigingslidmaatschap. In toenemende mate bestaat de groep ongebonden sporters uit individuen die wel regelmatig sporten maar

11 Zie paragraaf 3.3

niet de verplichtingen willen aangaan die horen bij verenigingslidmaatschappen. Hoewel deze sporters zich grotendeels aan de gemeentelijke invloedssfeer onttrekken, willen wij hen zo mogelijk wel stimuleren. Het is tenslotte van belang dat alle inwoners voldoende bewegen en zich daartoe aangetrokken voelen. Wij willen dit stimuleren door er rekening mee te houden bij (her)inrichtingsprojecten in de openbare ruimte. Hieronder verstaan wij ook onze beweegtuinen voor ouderen en onze watergangen voor zover die voor watersport en schaatsen kunnen worden gebruikt.

V.4 Naast het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte willen wij onze gemeentelijke buitensportaccommodaties ook openstellen voor gebruik door mensen die geen lid zijn van een vereniging. Op deze wijze kunnen onze sportvoorzieningen beter worden benut en daarmee een nog belangrijkere functie voor de wijk vervullen. Verenigingen kunnen hierop inspelen door alternatieve lidmaatschapsvormen aan te bieden voor bijvoorbeeld de begeleiding en clubhuisgebruik.

In het najaar van 2016 geldt dat meerdere accommodaties sinds enige tijd zijn opengesteld voor de buurt. Als één van de vele voorbeelden geeft voetbalvereniging vv Dilettant aan deze ontwikkeling als positief te ervaren. 'De accommodatie is niet alleen van de vereniging, de accommodatie is er voor de gemeenschap', aldus de voorzitter. Voorheen hadden zij regelmatig te maken met vernielingen aan hekken. Hoewel er wat meer rommel rond de velden ligt, is het aantal vernielingen sterk verminderd.

V.5 Om bewegen onder vooral de jeugd te stimuleren willen we bij de (her)inrichting van de openbare ruimte voorzien in aanbod van informele speelruimte op wijk- en buurtniveau. Door de huidige en geprognosticeerde bevolkingssamenstelling van bestaande en nieuwe wijken te monitoren, kunnen wij dit aanbod gericht aan laten sluiten. Op basis van deze gegevens worden de speelplaatsen in de gemeente opnieuw ingericht waarmee deze voldoen aan de huidige wetgeving en vraag. Naast demografische trends zijn ook andere ontwikkelingen van invloed op de inrichting van speelruimte. Daarom is periodieke bijstelling van ons beleid gewenst. De komende jaren wordt hiervoor, in samenhang met de brede benadering van de openbare ruimte voor sport, spel en bewegen een nota speelruimtebeleid opgesteld. Hierin wordt ook ingegaan op de afspraken over onder andere de veiligheid van speelplaatsen die verenigingen hebben ingericht op gemeentelijke buitensportaccommodaties.

5. De spelregels

5.1. INLEIDING

De spelregels zijn als metafoor gebruikt voor het geheel van afspraken en regels waarbinnen het gemeentelijk sportbudget wordt besteed. Een belangrijk deel van deze afspraken heeft betrekking op de wijze waarop de gemeenteaccommodaties in gebruik worden gegeven. Dit houdt in de exploitatie- en beheervorm en de tarieven en subsidies. Hierop wordt in dit hoofdstuk verder ingegaan.

In het afgelopen decennium is de exploitatie van sportaccommodaties steeds vaker bij stichtingen of bedrijven komen te liggen[12]. Argumenten hiervoor zijn onder andere:

- de hiertoe op te richten rechtspersoon kan meer autonoom, commercieel en slagvaardig functioneren dan een gemeente;
- een duidelijke scheiding tussen gemeentelijke beleidstaken en uitvoeringstaken;
- bedrijfsmatig werken en maatschappelijke doelen realiseren is goed verenigbaar; verzelfstandiging van uitvoeringstaken is een voorwaarde voor gemeenten die zich willen ontwikkelen tot een regieorganisatie;
- financiële risicospreiding tussen accommodatie en exploitatie;
- voeren van een btw-belaste exploitatie.

Door de benodigde "ontvlechting" worden een externe verzelfstandiging of commercialisering[13] doorgaans niet zozeer ingegeven door een bezuinigingswens op korte termijn maar door de overtuiging dat de exploitatie en het beheer van de betrokken accommodaties en voorzieningen geen kerntaak van de gemeente zijn en op lange termijn beter vanuit een rechtspersoon kunnen worden uitgevoerd.

Naast onze verplichting om sport en bewegen voor het primair onderwijs te faciliteren, rekenen wij het tot onze verantwoordelijkheid om te voorzien in een betaalbaar aanbod van gemeenteaccommodaties. De exploitatie en het beheer hiervan vinden wij echter niet per definitie een overheidstaak. Nadat alle overige harmonisaties zijn geëffectueerd, willen wij dit onderdeel oppakken. Wij nemen hierbij de rol mee die de gemeente voor zichzelf ziet weggelegd.

5.2. EXPLOITATIE EN BEHEER

S.1 De beleidsuitgangspunten uit deze paragraaf vormen, samen met die uit paragraaf 4.2 en 4.3 voor de eigendom, capaciteit en benutting van accommodaties een aanzet voor het kader waaraan nieuwe initiatieven worden getoetst en waarbinnen ontbrekende en afwijkende afspraken worden gemaakt, respectievelijk geharmoniseerd. Deze aanzet wordt verder uitgewerkt in een integraal beleidskader voor eigendom, nieuwe initiatieven, capaciteit, benutting, exploitatie en beheer.

De gemeenteaccommodaties worden allemaal door of namens de gemeente in gebruik gegeven. Hieronder wordt voor nu en in de toekomst het volgende verstaan.

Buitensportaccommodaties

S.2 Het geheel of delen van het onderhoud en de renovaties van gemeentelijke buitensportaccommodaties willen wij, op basis van periodieke onderhoudsvergoedingen respectievelijk eenmalige investeringsbijdragen, verzelfstandigen.

S.3 De vergoedingen en bijdragen worden gebaseerd op een langetermijnonderhouds- en investeringsplan dat hiervoor aangevuld en geactualiseerd wordt. De gemeente ziet erop toe dat eenmalige investeringsbijdragen adequaat worden besteed door zowel de aanvragen, offertes, opdrachtbevestigingen als opleveringsdocumenten te (laten) beoordelen.

Enkele buitensportaccommodaties zijn reeds ondergebracht in een btw-belaste exploitatievorm. De gemeente is voorstander van deze samenwerkingsverbanden indien ze op initiatief van de verenigingen zijn aangegaan. Vooral verenigingen die geen beheertaken kunnen of willen coördineren en/of uitvoeren kunnen dit in de gezamenlijkheid van een stichting of coöperatie alsnog uitbesteden. Anderzijds moeten verenigingen ook het samenwerkingsverband kunnen beëindigen indien dit hen tot voordeel strekt.

---

12 Bron: "Rapportage Sport 2014", Sociaal Cultureel Planbureau, Annet Tiessen-Raaphorst (red.), Den Haag januari 2015

13 De op- en inrichting van een sportbedrijf in de vorm van een stichting of bv wordt tot externe verzelfstandiging gerekend. Andere verzelfstandigingsvormen zijn: interne verzelfstandiging, commercialisering en privatisering. Onder interne verzelfstandiging wordt verstaan de op- en inrichting van een gemeentelijke exploitatieafdeling die op basis van een management- c.q. dienstverleningsovereenkomst deels autonoom de exploitatietaken verricht. Bij commercialisering worden deze taken uitbesteed aan een bestaand, veelal nationaal opererende, exploitatieonderneming. Van privatisering is sprake indien er geen enkele band meer bestaat tussen de gemeente en de exploitant. Omdat er bij openbare sportaccommodaties vrijwel altijd nog een subsidierelatie blijft bestaan, komt privatisering hiervan zelden voor.

De ingebruikgave aan de hoofdgebruiker is niet exclusief; wij willen dat de basisvoorzieningen ook (meer) worden benut voor incidenteel gebruik door andere organisaties zoals onderwijsinstellingen, de buurtsportcoach, et cetera. Hoofdgebruikers kunnen hiervan profiteren door hun clubhuis en kleedruimten tegen een vergoeding beschikbaar te stellen.

Om bij zowel structureel als incidenteel gebruik te waken voor overbespeling van vooral de natuurgrasvelden, willen wij dat het gebruik en onderhoud worden geregistreerd in een logboek dat voor zowel de gemeente als hoofdgebruiker inzichtelijk is.

Binnensportaccommodaties

Van onze binnensportaccommodaties hebben wij er een aantal in eigen beheer en exploitatie. Zalencentrum De Waard is inclusief de kantine uitbesteed aan Optisport. De kantines in de sporthallen De Meent, De Drie Manen, De Walvis en De Bakwetering zijn verpacht. Die van sporthal De Stolp en Concordia zijn verkocht.

S.4 In de gemeentelijke binnensportaccommodaties dienen verenigingen in staat te worden gesteld kandidaten aan te dragen voor het plaatsen van reclameborden boven de sportvloeren. De borden worden geplaatst door de gemeente en de opbrengsten komen ten goede aan de vereniging.

Of en zo ja, hoe de samenwerking met de pachters en exploitanten wordt voortgezet, wordt aan het einde van iedere contractstermijn bezien. Omdat wij horecaruimten zien als een belangrijke voorwaarde voor de vitaliteit van onze binnensportverenigingen, willen wij die niet afstoten maar onderbrengen in nieuwe overeenkomsten.

S.5 De gemeentelijke exploitatie en het beheer van onze binnensportaccommodaties vinden wij niet per definitie een overheidstaak. Na 2020 willen wij bezien welke exploitatievorm het beste past bij de rol van de gemeente.

Openbare zwembaden

S.6 Overdekt bad De Hofstee in Bergambacht is gedeeld eigendom van de gemeente en Optisport en wordt door laatstgenoemde beheerd en geëxploiteerd. Aan het einde van iedere contracttermijn van Optisport wordt op basis van een evaluatie bezien of en zo ja, hoe de samenwerking met Optisport wordt voortgezet. De eerstvolgende evaluatie vindt plaats in 2017. De evaluatie wordt door de gemeente uitgevoerd waarbij zowel Optisport als de hoofdgebruikers betrokken worden.

Onze gemeente telt zes openluchtzwembaden waarvan alleen 't Wilgerak in Schoonhoven nog in gemeentelijk beheer en exploitatie is. De vijf andere openluchtbaden worden met behulp van vrijwilligersinzet beheerd en geëxploiteerd door stichtingen, hetgeen in Krimpenerwaard historisch gegroeid is als gevolg van burgerinitiatieven. Het aangaan van een samenwerkingsverband tussen alle openluchtbaden inclusief 't Wilgerak zien wij als een gunstige ontwikkeling voor het delen van kosten en ervaringen en ook voor het harmoniseren van de bedrijfsvoering en gemeentelijke subsidiebijdragen.

S.7 Om 't Wilgerak in lijn te brengen met onze overige openluchtbaden, willen wij dit zwembad op termijn verzelfstandigen waarbij de grond en opstallen gemeentelijk eigendom blijven en de exploitatie en het beheer overgaan op een daartoe nog op te richten rechtspersoon, zoals een stichting. Gezien de ontvlechtingskosten en de effecten van het sociaal plan wordt de verzelfstandiging niet zozeer ingegeven door een kortetermijnbezuinigingswens maar door de overtuiging dat de exploitatie van 't Wilgerak, evenals die van de andere openbare zwembaden, geen kerntaak van de gemeente is.

5.3. TARIEVEN EN SUBSIDIES

Tarieven

De wijze waarop de huur-/gebruikstarieven van gemeentelijke sportaccommodaties tot stand komen, verschilt in Nederland en hangt samen met historische ontwikkelingen, regionale afstemming, gelijkberechtiging van gebruikers, dekkingspercentage van de kostprijs of een combinatie daarvan. In Krimpenerwaard zijn de tarieven grotendeels gebaseerd op historische afspraken uit de vijf voormalige gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Hierdoor gelden voor overeenkomstige voorzieningen soms verschillen in de tarieven die niet anders verklaarbaar zijn dan dat dit altijd zo geweest is.

S.8 Naast de harmonisatie van de eigendommen, beheer- en exploitatievormen is eerst en vooral een harmonisatie van de tarieven benodigd waarbij de eerste stap zich beperkt tot het middelen van de tarieven van overeenkomstige binnensportvoorzieningen. Zonder verder in te gaan op de achtergronden en samenstelling van de tarieven, is daarbij uitgangspunt dat voor overeenkomstige voorzieningen in heel Krimpenerwaard

het gemiddelde tarief wordt bepaald en van toepassing verklaard. Voor iedere kern geldt dan hetzelfde tarief voor gelijkwaardige gymnastieklokalen, sporthallen, natuurgras voetbalvelden, et cetera. Hierbij kan ook rekening worden gehouden met kleine afwijkingen zoals maatvoering, veldverlichting, et cetera.

S.9 Hoewel deze eerste harmonisatiestap een einde maakt aan de ongelijkheid tussen de kernen, biedt deze nog geen inzicht in de relatie tussen kosten en opbrengsten. Wij stellen daarom voor om in stap 2 een kostprijsoriëntatie uit te voeren om transparant te maken hoe de nieuwe tarieven zich tot elkaar en tot de gemeentelijke exploitatiekosten verhouden. Door de kostprijzen te bepalen en de nieuwe tarieven daaraan te relateren, wordt duidelijk welk deel van de kosten aan de gebruikers worden doorbelast en wat de hoogte van het restant is dat voor rekening van de gemeenschap komt in de vorm van gemeentelijke subsidie. Deze methodiek vinden wij wenselijk om meerdere redenen, zoals de volgende.

- Door de tarieven daadwerkelijk aan de exploitatiekosten te koppelen worden gebruikers gestimuleerd tot het dragen van eigen verantwoordelijkheid en tot het optimaliseren van de capaciteitsbenutting.
- Voor hun bijdragen aan de doelstellingen van ons sportbeleid willen wij verenigingen en overige maatschappelijke organisaties meer directe, transparante en activiteitgerichte subsidies beschikbaar stellen dan op dit moment mogelijk is[14].

S.10 Nadat de oriëntatie is uitgevoerd, kan in stap 3. een gemotiveerde keuze worden gemaakt over het al dan niet doorvoeren van een stelselwijziging inclusief eventuele differentiaties naar doelgroep, uur- en seizoensgebruik, piek- en dalgebruik. Daarvoor worden per tak van sport nieuwe tarieven voorgesteld en wordt aangegeven in welke mate daarmee de gemeentelijke exploitatiekosten worden gedekt (dekkingspercentage) om aldus tot een transparante, verklaarbare en evenwichtige verdeling van de kosten te komen.

14 Onze huidige gemeentelijke sportsubsidies worden voor meer dan 90% opgesoupeerd door ons huidige historisch gegroeide, niet-transparante en niet-geharmoniseerde accommodatiebeleid waardoor er naast de buurtsportcoach nagenoeg geen andere sturingsmogelijkheden zijn voor het stimuleren en waarderen van verenigingen en overige maatschappelijke organisaties.

Voorwaarde hierbij is dat de laagdrempeligheid en toegankelijkheid van de gemeenteaccommodaties en basisvoorzieningen behouden blijven en de gemeente zichzelf niet buiten de regionale markt prijst.

Voor het nog uit te werken en voor te stellen tarievenstelsel stellen wij daarom de combinatie voor van kostprijsgeoriënteerd en regionaal afgewogen. Voor zover de invoering van zo'n stelsel te grote negatieve effecten met zich meebrengt, zou het college kunnen afwegen dit te compenseren met een overgangsregeling voor het tarief, de beschikbaar te stellen voorzieningen en/of te realiseren samenwerkingsverbanden.

Subsidies

Bij het voorstel voor een nieuw tariefstelsel worden ook de subsidies betrokken. Nog nader te bepalen is of en zo ja, aan welke aanvullende voorwaarden de indirecte subsidieverlening (het verschil tussen de opbrengsten die met de nieuwe tarieven worden gegenereerd en de kosten die de gemeente maakt voor de exploitatie van de gemeenteaccommodaties) wordt verbonden. Te denken valt dan bijvoorbeeld aan activiteiten die verenigingen en andere maatschappelijke organisaties bieden voor niet-leden uit de buurt, wijk of doelgroepen uit het sociaal domein.

Los daarvan wordt in de sportsubsidies nader onderscheid gemaakt tussen activiteitensubsidies en exploitatiesubsidies.

S.11 Voor exploitatiesubsidies geldt dat deze doorgaans een doorlopend karakter hebben en bedoeld zijn om een bepaalde voorziening structureel in stand te houden en open te stellen. Hoewel ook deze subsidies jaarlijks moeten worden beschikt, kan deze beschikking redelijkerwijs niet onthouden worden hetgeen voor activiteitensubsidies wel het geval is. Wij streven ernaar om de huidige verhouding te wijzigen door een deel van de structurele exploitatiesubsidies om te zetten naar activiteitensubsidies. Dit willen we bereiken door niet zozeer de aanwezigheid van een bepaalde voorziening te waarderen maar meer de activiteiten die daarin worden ondernomen.

S.12 Één van de vele voorbeelden die in dit kader genoemd kunnen worden, is een jaarlijkse ronde van schoolzwemactiviteiten die met medewerking van de onderwijsinstellingen, zwembaden en verenigingen in alle lokale openbare zwembaden kan worden georganiseerd. Deze activiteit kan als vangnet fungeren voor kinderen die de zwemkunst niet machtig zijn en op deze wijze naar zwemles kunnen worden toegeleid. In samenwerking met de onderwijsinstellingen kunnen we als alternatief of aanvulling ook:

- inventariseren welke leerlingen er in groep vijf nog geen zwemdiploma hebben;
- een (meertalige) brochure verspreiden waarin ouders worden opgeroepen hun kind voor zwemles aan te melden.

6. Het wedstrijdschema

In dit hoofdstuk worden de beleidsvoornemens uit de voorgaande hoofdstukken samengevat en geprioriteerd. We gebruiken hiervoor wederom naar analogie van sport de term “Het wedstrijdschema”.

6.1. OP THEMA

	Actie	Start voorbereiding	Besluit en start effectuering
	De Opstelling		
O.1	Uitvoeringsprogramma buurtsportcoach	Jaarlijks	
O.2	Accentverschuiving beleidsregels activiteitensubsidies	Q3-17	Q2-18
O.3	Criteria verenigingsvitaliteit	Q3-19	Q4-19
O.4	Waarborgen Sportgala Krimpenerwaard	Q1-18	Q2-18
	Het veld		
V.1	Ontbrekende afspraken maken en vastleggen	Q1-17	Q4-18
V.2	Onevenredig afwijkende afspraken harmoniseren met inzicht in o.a. financiële dekkingsgraad	Q3-19	Q3-21
V.3	Aandacht voor ongebonden sport in openbare ruimte	Doorlopend	
V.4	Openstellen sportparken voor niet-leden vereniging	Q1-19	Q4-19
V.5	Opstellen nota speelruimtebeleid	Q1-18	Q3-18
	De Spelregels		
S.1	Vaststellen integraal beleidskader voor eigendom, nieuwe initiatieven, capaciteit, benutting, exploitatie en beheer	Q3-17	Q4-17
S.2	Verzelfstandigen buitensportbeheertaken, inclusief nulmeting, planningsnormtoets, MJOP, tarieven en onderhoudsbijdragen	Q1-20	div.
S.3	Meerjarenonderhouds- en investeringsplannen actualiseren	Q3-17	Q2-18
S.4	Voordracht verenigingen voor reclameborden in de binnensport	Doorlopend	
S.5	Onderzoek exploitatievorm binnensportbeheer	Q1-20	div.
S.6	Evaluatie exploitatieopdracht De Hofstee	Q2-17	Q3-17
S.7	’t Wilgerak verzelfstandigen, beheervorm openluchtbaden stroomlijnen	Q1-20	Q4-21
S.8	Eerste harmonisatie accommodatietarieven (binnensport)	Q2-17	Q4-17
S.9	Oriëntatie kostprijzen en regionale tarieven sportaccommodaties	Q2-17	Q4-17
S.10	Tweede harmonisatie accommodatietarieven	Q1-18	Q2-19
S.11	Wijziging verhouding exploitatiesubsidies – activiteitensubsidies	Q2-21	Q4-21
S.12	Stimuleren behalen zwemdiploma’s	Q4-17	Q2-18

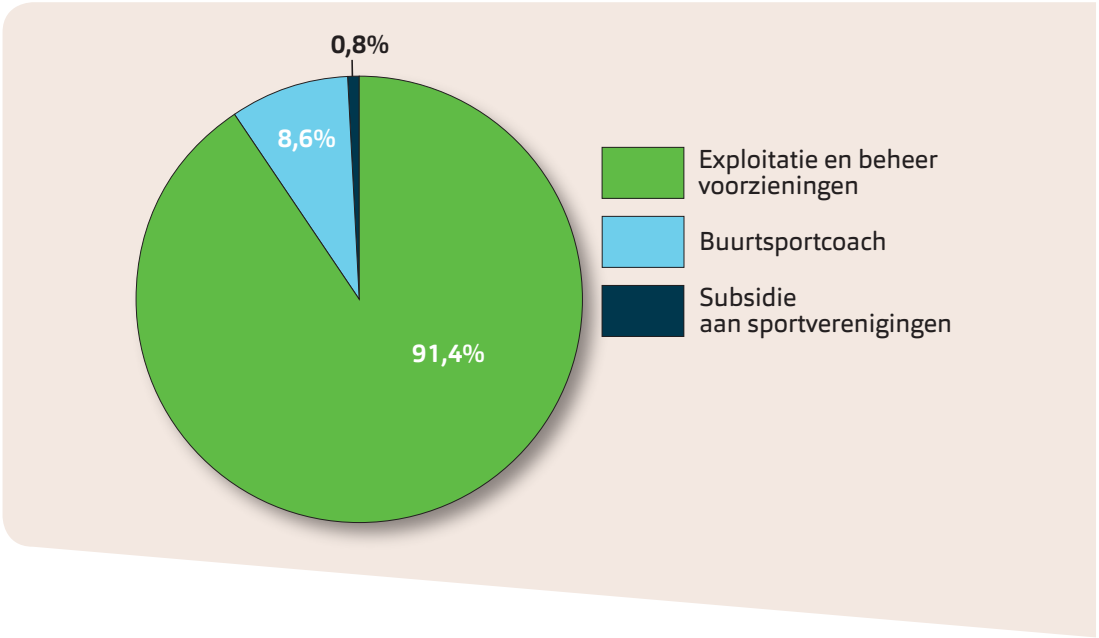
6.2. CHRONOLOGISCH

	Actie	Start voorbereiding	Besluit en start effectuering
V.3	Aandacht voor ongebonden sport in openbare ruimte	Doorlopend	
S.4	Voordracht verenigingen voor reclameborden in de binnensport	Doorlopend	
O.1	Uitvoeringsprogramma buurtsportcoach	Jaarlijks	
V.1	Ontbrekende afspraken maken en vastleggen	Q1-17	Q4-18
S.6	Evaluatie exploitatieopdracht De Hofstee	Q2-17	Q3-17
S.8	Eerste harmonisatie accommodatietarieven (binnensport)	Q2-17	Q4-17
S.9	Oriëntatie kostprijzen en regionale tarieven sportaccommodaties	Q2-17	Q4-17
S.1	Vaststellen integraal beleidskader voor eigendom, nieuwe initiatieven, capaciteit, benutting, exploitatie en beheer	Q3-17	Q4-17
O.2	Accentverschuiving beleidsregels activiteitensubsidies	Q3-17	Q2-18
S.3	Meerjarenonderhouds- en investeringsplannen actualiseren	Q3-17	Q2-18
S.12	Stimuleren behalen zwemdiploma's	Q4-17	Q2-18
O.4	Waarborgen Sportgala Krimpenerwaard	Q1-18	Q2-18
V.5	Opstellen nota speelruimtebeleid	Q1-18	Q3-18
S.10	Tweede harmonisatie accommodatietarieven	Q1-18	Q2-19
V.4	Openstellen sportparken voor niet-leden vereniging	Q1-19	Q4-19
O.3	Criteria verenigingsvitaliteit	Q3-19	
V.2	Onevenredig afwijkende afspraken harmoniseren met inzicht in o.a. financiële dekkingsgraad	Q3-19	Q3-21
S.2	Verzelfstandigen buitensportbeheertaken, inclusief nulmeting, planningsnormtoets, MJOP, tarieven en onderhoudsbijdragen	Q1-20	div.
S.5	Onderzoek exploitatievorm binnensportbeheer	Q1-20	div.
S.7	't Wilgerak verzelfstandigen, beheervorm openluchtbaden stroomlijnen	Q1-20	Q4-21
S.11	Wijziging verhouding exploitatiesubsidies – activiteitensubsidies	Q2-21	Q4-21

Bijlagen

1. FINANCIËLE CONTEXT

Een groot deel van het lokale sportbeleid ligt vast in het voorzieningenniveau dat door en met de gemeente in stand wordt gehouden. In de begroting voor 2017 besteedt de gemeente aan sport en bewegen € 3.517.707 waarvan € 1.109.705 direct terugvloeit in de vorm van huur en gebruiksvergoedingen. Het verschil van € 2.408.002 kan worden beschouwd als een netto investering die de gemeente doet om bij te dragen aan leefbaarheid in de buurten.

De verdeling van deze investering is weergegeven in de figuur hiernaast. Hoewel de uitgaveverhouding de komende jaren niet veel verandert, zullen er wel wijzigingen plaatsvinden in de wijze waarop het budget besteed wordt. Leidend hierin zijn de doelstellingen van de transitie in het sociaal domein "Iedereen doet mee".

2. PROCEDURE

Voor de totstandkoming van de sportnota is de volgende procedure gevolgd.

• Inventarisatie	
— Inventarisatie en analyse door bureauonderzoek[15]	mei-dec
— Brainstormsessie met ambtenaren van direct en indirect betrokken disciplines	16 jun
— Interviews met ambtenaren van direct en indirect betrokken disciplines	jul-aug
— Werkconferentie met sportverenigingen/maatschappelijke organisaties	19 sept
— Informatiebijeenkomst sportwoordvoerders raadsfracties	22 sept
• Concept sportnota	
— Consultatie ambtenaren van direct en indirect betrokken disciplines	Week 48
— Consultatie DT	Week 49
— Consultatie portefeuillehouder	Week 50
— Consultatie college	Week 50
— Consultatie sportwoordvoerders raadsfracties	februari
— Consultatie sportverenigingen en maatschappelijke organisaties	februari
— Consultatie Adviesraad Sociaal Domein	feb-maart
• Sportnota	
— Besluitvorming B&W	maart-april
— Beeldvorming raad	mei
— Oordeelsvorming raad	mei-juni
— Besluitvorming raad	juni

15 Het bureauonderzoek is onder andere gericht op de beschikbare en ontbrekende eigendoms- exploitatie en beheerafspraken van de sportaccommodaties die van de gemeente zijn of zich op gemeentegrond bevinden.

3. HARMONISATIEOPGAVE ACCOMMODATIES

Naar aanleiding van een analyse van de sportaccommodaties kwam de harmonisatieopgave naar voren. Bij het uitwerken van het actiepunt: ontbrekende afspraken maken en vastleggen, wordt in overleg met de verenigingen bekeken of dit beeld klopt.

Binnensport overeenkomsten

- Voor twee MFA's die beheerd en geëxploiteerd worden door een VVE wordt momenteel gewerkt aan een beheerovereenkomst.
- Het recht van opstal dat nodig is voor de tafeltennisvereniging is niet gevonden in Corsa.

Zwembaden eigendom

- Ondergrond gemeente, opstal eigendom stichting – De Baan, De Loete en Ons Polderbad.
- Ondergrond en opstallen eigendom stichting – Schuagt en Scharlesooi.
- Ondergrond en opstallen 50% gemeente en 50% Optisport – Hofstee.
- Ondergrond en opstallen eigendom gemeente – 't Wilgerak.

Zwembaden onderhoud

- De onderhoudsverantwoordelijkheid van de (deels) gemeentelijke zwembaden ligt bij de gemeente – Hofstee en 't Wilgerak.

Zwembaden beheer en exploitatie

- Het beheer en de exploitatie van gemeentelijk openluchtbad 't Wilgerak in Schoonhoven wordt verzorgd door de gemeente. De horeca hierbij wordt beheerd en geëxploiteerd door een VOF.

IJsbanen eigendom

De eigendomssituatie is grofweg in vier situaties te verdelen:

- Volledig eigendom club of stichting – IJsclub Voorwaarts Bergambacht, IJsclub Zilveren Schaats Schoonhoven, Bijersche ijsvereniging Vlist en Eendracht maakt macht en IJsclub Ons Genoegen uit Ouderkerk aan den IJssel.
- Baan en ondergrond gemeente/Hoogheemraadschap, opstal stichting of club – IJsclub Thialf Krimpen aan de Lek, IJsclub de IJssel en IJsclub Nooit Gedacht Berkenwoude.
- Baan, ondergrond en kleedkamers gemeente, kantine club – IJsclub Vooruitgang Ammerstol.
- Ondergrond en opstallen club, baan hoogheemraadschap of ? – IJsclub Stolwijk en IJsclub Berkenwoude Bergambacht.

Buitensportaccommodaties eigendom

Voetbal

- Het eigendom van de ondergrond van de opstallen (kantine en kleedkamers) is bijna overal gelijk. Bij 9 van de 10 voetbalverenigingen is de ondergrond van de opstallen eigendom van de gemeente. Er is 1 voetbalvereniging (vv Bergambacht) die afwijkt met het eigendom van de ondergrond van de opstallen. Het eigendom ligt bij de voetbalvereniging.

Het eigendom van de opstallen is op verschillende manieren geregeld:

- Eigendom opstallen vereniging – vv Bergambacht, ASV Ammerstol en FC Perkouw.
- Eigendom opstallen gemeente of stichting – vv Spirit.
- Eigendom kleedkamers gemeente, eigendom kantine vereniging – vv Haastrecht, vv Stolwijk,
- vv Gouderak, vv Lekkerkerk/JBV Nederlek en vv Dilettant.
- Eigendom kantine gemeente of vereniging, eigendom kleedkamers vereniging – vv Schoonhoven.

Tennis

- Eigendom ondergrond en tennisbanen gemeente, opstallen vereniging – TC Lekkerkerk, TV Krimpen aan de Lek, Gouderakse TV en Tennisclub Ouderkerk.
- Eigendom ondergrond gemeente, tennisbanen stichting, opstal vereniging – TV Het Hofland Schoonhoven.
- Eigendom ondergrond gemeente, tennisbanen en opstallen vereniging – TC Stolwijk.
- Eigendom volledig bij tennisvereniging – TC Bergambacht, TC Berkenwoude, ATC 't Veldje Ammerstol en HLTC Haastrecht.

Overig

- Eigendom volledig bij gemeente – De Lekruiters.
- Eigendom ondergrond gemeente, banen en opstallen vereniging – Jeu-de-boulesvereniging Bergambacht.

- Eigendom ondergrond gemeente, één veld stichting, één veld vereniging, opstallen vereniging – Argento en hockeyvereniging SMHC Schoonhoven.
- Eigendom ondergrond gemeente, baan stichting, opstallen vereniging – Avantri Schoonhoven.
- Eigendom ondergrond Natuur- en recreatieschap Krimpenerwaard[16] – velden en opstallen Stichting Servicepunt Verenigingen Nederlek – Sportcomplex Weijdehoeck Lekkerkerk: AV Start, Voleco, Waardrenners, IJsvereniging Lekkerkerk en STV Lekstreek.
- Eigendom ondergrond gemeente, veld gemeente, baan en opstallen vereniging – Korfbal- en jeu- de-boulevereniging Argento Schoonhoven.

Overeenkomsten

Voetbal

- Overeenkomsten voor velden en opstallen ontbreken – vv Stolwijk, vv Dilettant (wel uitvoeringsovereenkomst).
- Overeenkomsten voor velden en kleedkamers ontbreken, kantine recht van opstal afgesloten – vv Lekkerkerk/JBV Nederlek (wel uitvoeringsovereenkomst).
- Recht van opstal voor kantine ontbreekt – vv Gouderak, vv Haastrecht.
- Overeenkomst voor opstallen ontbreekt – vv Spirit.

Tennis

- Recht van opstal voor velden en opstallen ontbreken – TV Stolwijk.
- Recht van opstal voor opstallen ontbreekt – Tennisclub Ouderkerk, Gouderakse TV, TC Lekkerkerk en TV Krimpen aan de Lek.

Overig

- Recht van opstal voor velden/banen en opstallen ontbreekt – Hockeyvereniging SMHC, Korfbal- en jeu de boulevereniging Argento Schoonhoven, jeu-de-boulesvereniging Bergambacht.

16 De paardenbak Tiendweg Oost 13a Lekkerkerk is eigendom van de gemeente en wordt beheerd door SVN.

